

jeho svěřený, ani okolnost, že nábytek o své újmě v její nepřítomnosti odvezl, nečiní dle shora uvedeného nábytek věcí jemu svěřenou. Okolnosti uvedené ve spojení s pozdějším prodejem nábytku mohou po případě opodstatniti v jeho jednání jiný delikt majetkový (krádež, podvod), pro odsouzení za zpronevěru však nepostačují. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, rozsudek zrušiti jako zmatečný, jelikož však nelze na zjištěném podkladě skutkovém vyloučiti, zda nejde o jiný delikt majetkový, vrátiti věc první stolici k opětnému projednání a rozsouzení.

Čís. 1297.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).

Kdo v době vázaného hospodářství brambory, opatřil sobě neb jiné osobě dopravní osvědčení pro zásilku brambor, jež byla zamýšlena bez vědomí válečného obilního ústavu, dopustil se pletich.

(Rozh. ze dne 12. října 1923, Kr I 460/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. října 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle řu 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. — a uvedl v otázce, o niž tu jde,

v d ů v o d e c h :

Dle řu 23 čís. 4 cís. nařízení ze dne 24. března 1919 čís. 131 ř. zák. tresce se pro přečin, kdož se pouští do pletich, způsobilých, stupňovati cenu předmětu (potřeby). Zákon předpokládá tedy, že účinek jím trestaný (vzestup ceny předmětu potřeby) může pletichami býti přivoděn, nerozeznáváje, zda vzestup ceny je přímým či nepřímým výsledkem pletich, a nepožaduje, by zboží bylo přímým bezprostředním předmětem pletich. To se podává z doslovu zákona, který nemluví o pletichách s předměty potřeby, nýbrž všeobecně o pletichách, způsobilých stupňovati cenu, a i ze smyslu zákona. Neboť pletichami rozumíme jakékoliv jednání, které se vymyká z rámce řádného obchodování, tedy zejména jakékoliv nabývání nebo zcizování předmětů potřeby, jimiž za účelem stejnoměrného zásobování všeho obyvatelstva veřejně hospodaří stát a nebo z příkazu státu veřejný orgán, mimo cestu, platnými předpisy určenou, za obcházení činitelů, převáděním tohoto druhu zboží z výroby do spotřeby a rozdělováním ho pověřených, jinými neoprávněnými k tomu osobami. Zákon tresce již pouštění se do pletich, jímž postihuje jakékoliv jednání, směřující ku pletichářskému nakládání s předměty potřeby, t. j. jakékoliv vědomé spolupůsobení při pletichách zamýšlených, zahájených anebo prováděných pachatelem, jemuž jest se zodpovídati, nebo jinou osobou, již pachatel opatřuje prostředky, odvrací překážky neb jiným způsobem napomáhá nebo k bezpečnému vy-

konání pletich přispívá. Pojem pouštění se do pletich naplňuje tedy zejména již předchozí zjednávání věcných pomůcek, bez nichž pletichy buď vůbec nebo v rozsahu pletichářem zamýšleným prováděti nelze, nebo které usnadňují provádění pletich, zejména na příklad tím, že umožňují, by při bezprávném převádění předmětů potřeby z výroby do spotřeby používáno bylo hromadných prostředků dopravních. Veřejné hospodaření brambory bylo zavedeno ohledně sklizně roku 1917 nařízením úřadu pro vyživování obyvatelstva ze 26. července 1917, čís. 311 ř. zák. a ohledně sklizně r. 1918 nařízením téhož úřadu z 22. června 1918 čís. 231 ř. zák.; pozdní brambory byly zabaveny ve prospěch státu; výkup, přiděl, doprava a rozdělování byly vyhrazeny ustanoveným k tomu orgánům veřejným. Jakékoliv svémocné nakupování a zcizování brambor za obcházení zmíněných veřejných činitelů soukromými osobami dalo se bezprávně a pletichářsky. By alespoň rozsáhlejší, zásobovací plán rušící rejdy toho druhu byly zamezeny, nařídil § 41 (48) citovaných nařízení, že železnice a paroplavební podniky smějí zásilky brambor jen tehdy k dopravě přijímati, je-li jako zasílatel na nákladním listě uveden válečný obilní ústav neb odbočka jeho a je-li pro každou zásilku k nákladním listinám připojeno dopravní osvědčení; vyhotovovati dopravní osvědčení byl oprávněn jen válečný obilní ústav (odbočka); nevyhovovala-li doprava těmto požadavkům, bylo to železniční stanici místa určení oznámiti telefonicky nebo telegraficky příslušné odbočce válečného obilního ústavu. Kdo tedy opatřil sobě neb jiné osobě dopravní osvědčení pro zásilku brambor, jež byla zamýšlena bez vědomí válečného obilního ústavu a jeho odboček, zjednal tím věcnou pomůcku, bez níž byla by železniční stanice zadržela a oznámila bezprávnou zásilku válečnému obilnímu ústavu (odbočce), bez níž tedy pletichářské nabývání a po případě zcizování bramborů nemohlo se provésti, a pouštěl se takto do pletich, jichž předmětem byly brambory, tedy předměty potřeby. Právem proto nalézací soud shledal pletichy ve zjištěné činnosti stěžovatelů, totiž v tom, že si opatřili pokoutním způsobem neoprávněně za úplatu dopravní osvědčení za tím účelem, by umožněna byla podloudná (pokoutní) doprava brambor, pod rukou za účelem dalšího prodeje nakoupených.

Čís. 1298.

Jest útliskem ve smyslu §u 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., vyhrožováno-li újmou na výdělku. Otázka, zda projev jest opovědí zla, k čemu směřoval úmysl mluvčího a zda opověď zla účinkovala na vůli osoby, již projev svědčil, ve směru zamýšleném, jest otázkou skutkovou. Útlisk předpokládá bezprávný nátlak na cizí vůli. Důvodnosti obav se nevyhledává.

(Rozh. ze dne 13. října 1923, Kr I 1065/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním jednání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu